

CENA UČITELSKÉJ AKADÉMIE UK ZA INOVATÍVNY KURZ RŠ/DPŠ

PREČO OCEŇUJEME INOVATÍVNE KURZY?

Univerzita Komenského v Bratislave na viacerých fakultách dlhodobo poskytuje vyučujúcim základných a stredných škôl možnosť rozšíriť si, resp. doplniť svoju pedagogickú kvalifikáciu. V rámci **rozširujúceho štúdia** (RŠ) si môžu osoby, ktoré už v minulosti získali pedagogické vzdelanie, svoju učiteľskú aprobáciu rozšíriť o ďalší predmet. **Doplňujúce pedagogické štúdium** (DPŠ) slúži pre tých, ktorí ukončili vysokoškolské štúdium v neučiteľskom odbore a rozhodli sa učiť.

Výučba v týchto typoch štúdia má svoje špecifiká a často sa jej vo vysokoškolskom vzdelávaní nevenuje dostatok pozornosti. Preto sme sa rozhodli oceniť tých vysokoškolských vyučujúcich a vyučujúce, ktorí/-é vedú kurzy pre RŠ a DPŠ inovatívne, zohľadňujú potreby a očakávania študujúcich a dosahujú pri ich vzdelávaní vynikajúce výsledky.

Keďže študenti a študentky RŠ a DPŠ už absolvovali magisterské vzdelanie v príslušnom odbore, v ich výučbe je dôležité akcentovať prepojenie pedagogickej praxe s teóriou, a to napríklad tvorbou kurikula v súlade s potrebami vzdelávaných, zaradením nových metód, ktoré študenti a študentky môžu priamo zaviesť do svojej pedagogickej praxe, využívaním autentického hodnotenia, či stálym sledovaním, či vzdelávaní a vzdelávané považujú kurzy za zmysluplné a užitočné.

Hlavný strategický dokument Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len skratka UK): [Dlhodobý zámer rozvoja UK na roky 2021-2027](#) a jeho konkretizácia vymedzuje ako prvé ciele v oblasti vzdelávania tieto dve priority:

- 1) UK ako prestížna univerzita
- 2) univerzita orientovaná na študenta, ktorá ponúka príležitosti celoživotného vzdelávania (bod 1.1.8)

Aspekty orientácie na študenta a celoživotného vzdelávania preto zdôrazňujeme v rámci predkladanej výzvy na ocenenie tých kurzov, ktorí/-é svojim dizajnom, kurikulumom, vzdelávacími metódami a hodnotením zohľadňujú prístupy súčasnej inovatívnej vysokoškolskej pedagogiky.

KRITÉRIÁ PRE ZÍSKANIE CENY UČITELSKÉJ AKADÉMIE UK ZA INOVATÍVNY KURZ RŠ/DPŠ

Oblasť prípravy (dizajnu) kurzu

- 1) Kurz zohľadňuje to, kto sú vzdelávané osoby
 - reaguje na zloženie skupiny, ich pedagogické a iné odborné vedomosti a skúsenosti, disciplíny, v ktorých pôsobili a pôsobia, individuálne potreby vzdelávaných, vrátane možných znevýhodnení
 - zaťaženie študujúcich prispôsobuje skutočnosti, že zároveň typicky pracujú na plný úväzok a majú ďalšie potreby v rámci osobného života
- 2) Kurz je prispôsobený pre synchronne aj asynchronne vzdelávanie
 - využíva užívateľsky komfortné asynchronne nástroje (online) vzdelávania, v ktorom si vzdelávané osoby dokážu jednoducho vyhľadať potrebné informácie vrátane očakávaných výstupov vzdelávania a zadaní hodnotených úloh, komunikovať s vyučujúcim/vyučujúcou, odovzdávať úlohy a nájsť hodnotenie výsledkov štúdia
- 3) Kurz má vhodne prepojené očakávané výstupy, vzdelávacie aktivity a hodnotenie v zmysle princípu konštruktívneho prepojenia (John Biggs)
 - Očakávané výstupy vzdelávania sú vhodne formulované a merateľné vzhľadom na aktivity, ktoré pedagóg, pedagogička počas semestra využívajú
 - Hodnotenie kurzu zodpovedá očakávaným výstupom vzdelávania

Oblasť vedenia kurzu

- 4) Kurz je orientovaný na študenta (z angličtiny student-centered)
 - využíva a zároveň demonštruje efektívne pedagogické metódy priamo, ktoré sa dajú priamo zaradiť do učiteľskej praxe vzdelávaných
 - zameriava sa nielen na rozvoj vedomostí, ale aj prenositeľných zručností a spôsobilostí
 - prepája už nadobudnutú prax vzdelávaných s teóriou
 - angažuje študentstvo ako partnerov vo vzdelávaní namiesto hierarchického prístupu vo vzťahu študent/ka – vyučujúci/vyučujúca
- 5) Umožňuje vzdelávaným rozvíjať sa nielen formou individuálnych aktivít a úloh, ale aj tímovej spolupráce
 - zvolenými aktivitami a úlohami podporuje rovesnícke vzdelávanie, spoluprácu a schopnosť pracovať a rozhodovať sa tak individuálne, ako aj v tíme

Oblasť hodnotenia kurzu

- 6) V rámci kurzu je študujúcim poskytnutá zmysluplná spätná väzba
 - spätná väzba je konkrétna, obsahuje zhrnutie silných stránok a možných oblastí zlepšenia sa v budúcnosti
 - spätná väzba je podaná v primeranom čase, teda do dvoch týždňov od odovzdania úlohy
 - spätná väzba je rôznorodá, vrátane tej počas učenia sa a po skončení učenia (z angličtiny feed up, feedback a feed forward)
- 7) Kurz využíva rozmanité formy hodnotenia: rôzne typy úloh, priebežné (formatívne), sumatívne (záverečné), sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie
 - vzdelávaní a vzdelávané sú hodnotení slovne, písomne, na základe aspoň troch druhov úloh rôznej kognitívnej náročnosti
 - hodnotenie je priebežné aj v závere kurzu
 - v hodnotených úlohách má študentstvo prepojiť svoje doterajšie pedagogické a odborné skúsenosti s predmetom štúdia na kurze
 - študentstvo si môže vybrať z ponúkaných možností hodnotenia, napríklad tým, že rozhodne o prácach, ktoré zaradiť do portfólia alebo si vyberie jednu alebo viac úloh zo zadaného spektra podobne náročných úloh
 - v hodnotení je využitý aspoň jeden druh skupinovej práce, rovesníckeho alebo sebahodnotenia, napr. skupinový projekt, reflektívna esej, prezentácia vo dvojici, spätná väzba poskytnutá spolužiakom/spolužiačkou z kurzu a pod.

SPÔSOB PRIHLASOVANIA

Učitelia a učiteľky RŠ a DPŠ kurzov prihlasujú svoj kurz písomnou elektronickou prihláškou, ktorá obsahuje:

- krátku esej (2-4 normostrany), ktorá vysvetľuje ako kurz napĺňa jednotlivé kritériá
- sylabus kurzu
- informačný list
- 3 vybrané zadania (úlohy) kurzu
- ukážka vlastných materiálov vyvinutých pre tento kurz

Ak pedagóg, pedagogička využíva spätnú väzbu od kolegov a kolegýň priloží:

- hospitačný hárok vyplnený jedným alebo viacerými pozorovateľmi/pozorovateľkami
- spätná väzba od študentstva (napr. grafické zobrazenie škálového hodnotenia zo študentskej ankety alebo krátke ukážky vyjadrení študentov zozbieraných počas a/alebo na konci semestra)

Tabuľka pre hodnotiteľov/hodnotiteľky

Kritérium	Áno/nie/neviem posúdiť	Komentár (v ktorom z priložených materiálov, je možné dané kritérium identifikovať)
Očakávané výstupy vzdelávania sú jasne definované a merateľné.		
Očakávané výstupy vzdelávania zohľadňujú rozmanitosť a individualitu vzdelávaných osôb, študentstva.		
Kurz jasne demonštruje konštruktívne prepojenie cieľov, aktivít a hodnotenia.		
Zvolené aktivity a zadania prepájali prax s teóriou a boli v zmysle daného odboru užitočné a zmysluplné.		
Kurz využíva inovatívne metódy vyučovania, ktoré zapájajú študentstvo individuálne aj v rámci tímovej práce.		
Zadania kurzu majú rôznu kognitívnu náročnosť, vrátane vyššej náročnosti.		
Zadania kurzu rešpektujú rozmanitosť a individualitu vzdelávaných vo svojom obsahu aj forme.		
Spätná väzba je zbieraná počas a/alebo na konci semestra.		
Kurz využíval rôzne spôsoby spätnej väzby, ktoré pomáhali vzdelávaným identifikovať súčasný stav učenia sa aj možnosti pre zlepšenie.		
Kurz poskytoval priebežné aj záverečné hodnotenie.		
Hodnotenie zahŕňalo zložku sebahodnotenia a/alebo vzájomného hodnotenia = rovesníckeho hodnotenia.		
Hodnotenú zadania boli rozmanité a umožňovali možnosť výberu.		
Iné identifikované silné (slabé) stránky kurzu.		